РЕШЕНИЕ

№ 6152

София, 04.06.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният административен съд на Република България - Шесто отделение, в съдебно заседание на осемнадесети май две хиляди двадесет и шеста година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: НИКОЛАЙ ГУНЧЕВ
ЧЛЕНОВЕ: ИРИНА КЮРТЕВА
СТЕЛА ДИНЧЕВА

при секретар Мирела Добриянова и с участието
на прокурора Ангел Илиев изслуша докладваното
от съдията Стела Динчева
по административно дело № 1208/2026 г.

Производството е по реда на чл. 208 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по касационна жалба на Д. Б. Я. от гр.Димитровград срещу решение № 22470/30.06.2025 год. постановено по адм. дело № 10519/2024 год. по описа на Административен съд София- град, с което е отхвърлена жалбата му против Решение № РС-КПК-1-128-23-062/01.07.2024 год. на Комисията за противодействие на корупцията (КПК), в частта, с която: се установява конфликт на интереси по отношение на Д. Б. Я. като член на Управителния съвет на Държавно предприятие „Научно-производствен център“ и в това му качество лице, заемащо публична длъжност по чл. 6, ал. 1, т. 50 от ЗПК, за това, че е гласувал на заседание на УС на Държавно предприятие „Научно-производствен център“ проведено на 14.12.2021 год. „за“ приемане на решения по т.4.1 и т.4.2 за допълнително материално стимулиране в свой частен интерес в нарушение на разпоредбата на чл. 56 ЗПКОНПИ (отм.), на основание чл.171, ал.1 от ЗПКОНПИ (отм.) на Д. Б. Я. е наложена глоба в размер на 5000 лева за осъществен конфликт на интереси по чл. 52 ЗПКОНПИ (отм.) за извършено нарушение на разпоредбата на чл. 56 от ЗПКОНПИ (отм.), на основание чл.81, ал.1 от ЗПКОНПИ (отм.) в полза на държавата от Д. Б. Я. като член на УС на Държавно предприятие „Научно-производствен център“ е отнета сума в размер на 22, 73 лева представляваща дневното му възнаграждение като член на УС за 14.12.2021 год. получено от деянието, породило конфликт на интереси, на основание чл. 81, ал.2 от ЗПКОНПИ (отм.) от Д. Б. Я. като член на Управителния съвет на Държавно предприятие „Научно-производствен център“ е отнета сума в размер на 4

450 лева представляваща получена материална облага в резултат на установения конфликт на интереси; установена е несъвместимост по отношение на Д. Б. Я. като член на УС на Държавно предприятие „Научно-производствен център“ и лице заемащо публична длъжност по чл.6, ал.1, т.50 от ЗПК във връзка с това, че е съдружник в „Екофууд“ ООД в нарушение на чл.20, ал.1, т.11 от ЗПК и чл.54, ал.1, т.4 от Устройствения правилник на Селскостопанската академия. С решението Д. Б. Я. е осъден да заплати на КПК 100 лева юрисконсултско възнаграждение.

В касационната жалба се поддържат оплаквания за неправилност на първоинстанционното решение поради нарушение на материалния закон, съществено нарушение на съдопроизводствените правила и необоснованост - касационни основания по чл. 209, т. 3 от АПК. Твърди, че първоинстанционният съд допуснал съществено нарушение на съдопроизводствените правила като не обсъдил представените по делото доказателства и не изложил собствени мотиви относно наличие на установените в административния акт нарушения. Касаторът счита, че не е бил налице конфликт на интереси спрямо него, поради което съдът неправилно се е позовал на чл. 52 от ЗПКОНПИ (отм.). По подробно изложени съображения в жалбата се иска отмяна на оспореното решение и вместо него постановяването на друго по съществото на спора, с което да се отмени издадения административен акт. В допълнителна молба е формулирано искане за отправяне на преюдициално запитване по конкретно развити с молбата въпроси. Претендира адвокатско възнаграждение на осн. чл. 38, ал. 2 от Закон за адвокатурата.

С определение от 16.03.2026 год. по настоящото дело с оглед на разпоредбите на § 25, §33, ал.2 и §33, ал.6 от ПЗР на Закон за изменение и допълнение на Закон за сметната палата обн. ДВ бр.16 от 10.02.2026 год. в сила от 14.02.2026 год. съдът е заличил като страна по делото Комисия за противодействие на корупцията и е конституирал като ответник по касация в производството по адм.д. № 1208/2026 год. по описа на ВАС Сметна палата.

В с.з. ответникът Сметна палата чрез процесуален представител Динекова, оспорва основателността на касационната жалба. Намира първоинстанционното решение за правилно и иска оставянето му в сила. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на Върховна касационна прокуратура дава мотивирано заключение за допустимост, но неоснователност на касационната жалба.

Върховният административен съд, състав на шесто отделение, намира касационната жалба за процесуално допустима, като подадена в преклузивния 14 дневен срок по чл. 211, ал. 1от АПК, от страна с правен интерес по смисъла на чл. 210, ал. 1 от АПК, за която решението е неблагоприятно и срещу подлежащ на касационно оспорване съдебен акт.

Разгледана по същество на основанията посочени в нея и след проверка на решението за валидност, допустимост и съответствие с материалния закон, съгласно чл. 218, ал. 2 от АПК, касационната жалба е **неоснователна**.

Предмет на съдебен контрол за законосъобразност в първоинстанционното производство е Решение №РС-КПК-1-128-23-062/01.07.2024 год. на КПК в частта, с

която: 1. е установен конфликт на интереси по отношение на Д. Б. Я. за това, че като член на Управителния съвет на Държавно предприятие "Научно-производствен център" (УС на ДП НПЦ) и в това му качество лице заемащо публична длъжност по чл. 6, ал. 1, т. 50 от ЗПК е гласувал на заседание на УС на ДП НПЦ проведено на 14.12.2021 год. обективирано в Протокол № РД 03-6/14.12.2021 год. "за" приемане на решение по т. 4. 1 и т. 4. 2 за допълнително материално стимулиране (ДМС), в свой частен интерес, в нарушение на разпоредбата на чл. 56 от Закон за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество (ЗПКОНПИ – ред. ДВ, бр. 104/30.12.2022 г. – отм.); 2. на основание чл. 171, ал. 1 от ЗПКОНПИ (отм.) на Д. Б. Я. като член на УС на ДП НПЦ е наложена глоба в размер на 5000 лева за осъществен конфликт на интереси по чл. 52 от ЗПКОНПИ (отм.) за извършено нарушение на разпоредбата на чл. 56 от ЗПКОНПИ (отм.); 3. на основание чл. 81, ал. 1 от ЗПКОНПИ (отм.) в полза на държавата от Д. Б. Я. като член на УС на ДП НПЦ е отнета сума в размер на 22, 73 лева, представляваща дневното му възнаграждение като член на УС за 14.12.2021 год. получено от деянието породило конфликт на интереси; 4. на основание чл. 81, ал. 2 от ЗПКОНПИ (отм.) от Д. Б. Я. като член на УС на ДП НПЦ е отнета сума в размер на 4450 лева представляваща получената материална облага в резултат на установения конфликт на интереси; 5. е установена несъвместимост по отношение на Д. Б. Я. като член на УС на ДП НПЦ и лице, заемащо публична длъжност по чл. 6, ал. 1, т. 50 от ЗПК във връзка с това, че е съдружник в "Екофууд" ООД в нарушение на разпоредбата на чл. 20, ал. 1, т. 11 от ЗПК и чл. 54, ал. 1, т. 4 от Устройствения правилник на Селскостопанската академия (ССА).

За да отхвърли сезиралата го жалба, първоинстанционният съд е достигнал до извод, че оспореният акт е издаден от компетентен по смисъла на чл. 92, ал. 1 от ЗПК орган, в изискуемата писмена форма, при липса на съществени нарушения на административнопроизводствените правила и при съобразяване с материалния закон.

От фактическа страна съдът е установил следното: С договор за управление на Специализирано поделение "Опитна станция по тютюна и земеделие – Хасково " с № РД-12-11/08.09.2020 год. сключен на основание чл. 9, ал. 6 от ЗССА, между директора на ДП НПЦ Г. Ц. и Д. Б. Я. последният е назначен за директор на специализираното поделение. На 12.08.2021 год. е сключен договор за управление на Държавно предприятие „Научно-производствен център“ между председателя на Селскостопанската академия и Д. Б. Я. на основание чл. 12, ал. 2 от Закона за Селскостопанската академия (ЗССА). Със заповед № РД04-75/13.08.2021 год. на председателя на Селскостопанската академия е определен състав на УС на ДП НПЦ с директор Г. И. Ц. и членове Г. Б. Ч. и Д. Б. Я.. На 14.12.2021 год. е проведено заседание на УС на ДП НПЦ свикано при дневен ред: 1. Разглеждане на предложение от директора на ДП НПЦ за допълнително материално стимулиране на директори на специализирани поделения; 2. Разглеждане на предложение от главния счетоводител на ДП НПЦ за допълнително материално стимулиране на служителите в Централното управление на ДП НПЦ: Г. Ц. – председател на УС, Г. Ч. – член на УС, Д. Я. – член на УС, Г. К. – деловодител, Р. Г. – оперативен счетоводител и К. М. – адвокат. Видно от протокол от проведеното заседание № РД 03-6/14.12.2021 год. по т. 4. 1 УС на ДП НПЦ в състав Г. И. Ц., Г. Б. Ч. и Д. Б. Я. единодушно е взел решение за допълнително материално стимулиране на директорите на 11 специализирани поделения, в т. ч. и на директора на "Опитна станция по тютюна и земеделие – Хасково" Д. Б. Я. в размер на 2200 лева. Видно от т. 4. 2 от протокола след проведени разисквания по т. 2 от дневния ред е взето единодушно решение за определяне на ДМС на служителите в ЦУ на ДП НПЦ, в това

число на Д. Б. Я. в размер на по 2250 лева в качеството му на член на УС. Въз основа решенията по протокола е издадена заповед № РД05-18/16.12.2021 год. на директора на ДП НПЦ за изплащане на възнагражденията от ДМС на директорите на специализираните поделения, които са били изплатени, в това число видно от платежно нареждане № Е03033/16.12.2021 год. на Я. е изплатена сумата от 2200 лева. Издадена е и заповед № РД05-17/16.12.2021 год., с която директорът на ДП НПЦ е разпоредил ДМС на служителите на ЦУ на ДП НПЦ да бъде начислено към основните месечни трудови възнаграждения за месец декември 2021 год. като на жалбоподателя е изплатена сумата от 2250 лева.

В Комисия за противодействие на корупцията (КПК) е постъпил сигнал с вх. № КПК-1128/11.12.2023 год. С Решение за образуване на производство за конфликт на интереси № КИ-074 от 20.12.2023 год. и Решение за допълване на Решение № КИ-074/20.12.2023 год. от 09.05.2024 год. пред КПК е образувано производство по реда на чл. 89, ал. 1, пр. 1 и по чл. 13, ал. 1, т. 8 от ЗПК. Д. Б. Я. е изслушан на 10.06.2024 год., за което е съставен протокол № 44 от 10.06.2024 год. След изслушването на Я. е предоставена възможност в 7-дневен срок да представи допълнителни писмени доказателства. На 14.06.2024 год. в Комисията е постъпило писмено възражение от Я., с което същият твърди, че сумата от 2200 лева не му е изплащана, поради което не бил налице конфликт на интереси, а при разглеждането на предложението на директора на ДП НПЦ гласувал "въздържал се". Допълнителното материално стимулиране в размер на 2250 лева било изплатено въз основа на вътрешни актове на ДП НПЦ след извършена индивидуална оценка на членовете на УС, като ДМС било нормативно установено и дължимо при съобразяване на индивидуалните оценки на членовете на УС. Към възражението са приложени: Методика за оценка на членовете на УС, счетоводна справка, удостоверение от НАП, извлечение от данъчно-осигурителната сметка на ДП НПЦ.

Въз основа на доклада и събраните доказателства е постановено обжалваното пред първата инстанция решение № РС-КПК-1-128-23-062 от 01.07.2024 год. на Комисията за противодействие на корупцията. Въз основа на приетите за установени по-горе обстоятелства свързани с гласуването по т. 1 и т. 2 от дневния ред на заседание на УС на ДП НПЦ проведено на 14.12.2021 год. за определянето на ДМС на Г. И. Ц., Г. Б. Ч. и Д. Б. Я. Комисията е приела, че Я. в качеството си на член на УС на ДП НПЦ, е упражнил правомощия по служба като е гласувал на заседание на УС на ДП НПЦ проведено на 14.12.2021 год. "за" приемане на решенията по т. 4. 1 и т. 4. 2 за допълнително материално стимулиране в размер на 2200 лева и 2250 лева, които суми е получил. Прието е, че правомощието е упражнено в негов частен интерес, както и по отношение на останалите проверявани лица. Прието е, че Ц., Я. и Ч. по собствена инициатива са предприели действия, с които да си осигурят и гарантират допълнително възнаграждение за постигнати резултати, сами са взели решение да предоставят такова и сами са определили размера му. По този начин лицата са оказали помощ и подкрепа на самите себе си и са реализирали и нематериална облага по смисъла на чл. 54 от ЗПКОНПИ (отм.). Съществуването на облага подчертавала наличието на частен интерес, който повлиял върху безпристрастното и обективно изпълнение на правомощията и задълженията по служба на трите лица. С тези съображения на основание чл. 92, ал. 1 и ал. 2 от ЗПК във вр. с § 7, ал. 2 от ПЗР на ЗПК, Комисията е установила конфликт на интереси по отношение на жалбоподателя за това, че в качеството му на лице заемащо публична длъжност по чл. 6, ал. 1, т. 50 от ЗПК (член на УС на ДП "Научно-производствен център"), е гласувал на заседание на УС на ДП НПЦ проведено на

14.12.2021 год. обективирано в Протокол № РД 03-6/14.12.2021 год. "за" приемане на решение по т. 4. 1 и т. 4. 2. за ДМС в свой частен интерес в нарушение на разпоредбата на чл. 56 от ЗПКОНПИ (отм.). С решението на Д. Б. Я. е наложена глоба в размер на 5000 лева на основание чл. 171, ал. 1 от ЗПКОНПИ (отм.) за осъществен конфликт на интереси по чл. 52 от ЗПКОНПИ (отм.) за извършено нарушение на разпоредбата на чл. 56 от ЗПКОНПИ (отм.) като член на УС на ДП НПЦ. На основание чл. 81, ал. 1 от ЗПКОНПИ (отм.) в полза на държавата от Д. Б. Я. като член на УС на ДП НПЦ е отнета сума в размер на 22, 73 лева представляваща дневното му възнаграждение като член на УС за 14.12.2021 год. получено от деянието породило конфликт на интереси, а също на основание чл. 81, ал. 2 от ЗПКОНПИ (отм.) от Д. Б. Я. като член на УС на ДП НПЦ е отнета сума в размер на 4450 лева представляваща получената материална облага в резултат на установения конфликт на интереси. Със същото решение по отношение на Д. Б. Я. като член на УС на ДП НПЦ и лице, заемащо публична длъжност по чл. 6, ал. 1, т. 50 от ЗПК е установила несъвместимост във връзка с това, че същият е съдружник в "Екофууд" ООД в нарушение на разпоредбата на чл. 20, ал. 1, т. 11 от Закона за публичните предприятия и чл. 54, ал. 1, т. 4 от Устройствения правилник на Селскостопанската академия (УПССА), тъй като видно от справка в ТРРЮЛНЦ Д. Б. Я. е съдружник в "Екофууд" ООД с ЕИК 126682712. Отхвърлени са възраженията на оспорващия, че не е съдружник в дружеството считано от 21.10.2020 год. Въпреки представеното уведомление по чл. 125, ал. 2 от ЗТР от 02.07.2020 год., с което Я. заявява желанието си да напусне дружеството Агенция по вписванията постановява отказ да заличи Я. като съдружник в "Екофууд" ООД. Този отказ е обжалван от лицето и е постановено решение № 260014/16.02.2021 год. по търг. дело № 8/2021 год. на Окръжен съд Хасково, с което отказът е отменен. Решението на Окръжен съд Хасково е отменено от Апелативен съд Пловдив, който с решението си потвърждава отказа. Във връзка с горното КПК приема, че към дата на проверката Д. Б. Я. е вписан като съдружник в "Екофууд" ООД. На основание чл. 20, ал. 1, т. 11 от Закона за публичните финанси (ЗПФ) и чл. 12, ал. 2 от ЗССА във вр. с чл. 54, ал. 4, т. 2 от УПССА, членовете на управителния съвет не могат да бъдат лица, които са съдружници в събирателни и командитни дружества и в дружества с ограничена отговорност. Комисията се е позовала на доклад на АДФИ, според който Я. като член на УС на ДП НПЦ не отговаря на условията на заеманата длъжност, тъй като към 12.08.2021 год. (датата на назначаването му) е съдружник в "Екофууд" ООД. Посочено е още, че ДП НПЦ и "Екофууд" ООД имат сходна дейност – продажба на селскостопанска продукция.

От правна страна първоинстанционният съд приема, че конфликт на интереси е налице, ако съответният частен интерес на лицето, заемащо публична длъжност или на свързаното с него лице, е във връзка с упражняването на неговите властнически правомощия като за съставомерността на деянието е достатъчно да е налице формално нарушение на посочената разпоредба, водещо до съмнение в начина, по който се осъществяват съответните публични длъжности. Административният съд е обосновал извод, че заеманата от Я. длъжност – член на УС на ДП НПЦ предпоставя спрямо него приложимостта на забраните и ограниченията, въведени с чл. 56, респ. чл. 58 от ЗПКОНПИ (отм.). Фактическият състав на конфликта на интереси по смисъла на чл. 52 от ЗПКОНПИ (отм.) изисква кумулативното наличие на три материалноправни предпоставки, а именно: 1. лице, което заема висша публична длъжност по смисъла на чл. 6 от ЗПКОНПИ (отм.) (лице по § 2, ал. 1 от ДР на ЗПКОНПИ, отм.); 2. частен интерес на това лице по смисъла на чл. 53 във вр. с чл. 54 от ЗПКОНПИ (отм.) и 3. възможност този частен интерес да повлияе на безпристрастното и обективно изпълнение на правомощията на лицето, заемащо висша публична длъжност, или на задължението му

по служба. В случая жалбоподателят Д. Б. Я. в качеството си на член на УС на ДП НПЦ на заседанието на УС, проведено на 14.12.2021 год. в нарушение на чл. 56 от ЗПКОНПИ (отм.) е гласувал в свой частен интерес с решенията по т. 4. 1 и по т. 4. 2 от Протокола, като по т. 4. 1 си е определил ДМС в размер на 2200 лева, а по т. 4. 2 –ДМС в размер на 2250 лева. Облагата жалбоподателят е получил именно упражнявайки предоставените му от закона управленски правомощия като член на УС на ДП НПЦ. От друга страна безспорно е установено, че Я. е назначен за член на УС на ДП НПЦ със заповед № РД04-75/13.08.2021 год. на председателя на Селскостопанската академия на основание чл. 12, ал. 2 от ЗССА и е сключен е договор за управление от 13.08.2021 год., съгласно който възнаграждението на члена на УС се определя от председателя на Селскостопанската академия. С договор за управление на Специализирано поделение "Опитна станция по тютюна и земеделие – Хасково " с № РД-12-11/08.09.2020 г. Д. Б. Я. е назначен за директор на специализираното поделение. Единодушното гласуване на председателя и членовете на УС "за" предложенията по т. 1 и т. 2 от дневния ред на заседанието, въз основа на което гласуване са взети решенията по т. 4. 1 и т. 4. 2 от протокола от провеждането му е юридическият факт, въз основа на който е разпоредено изплащането на ДМС с последвали заповеди на директора. Решенията по протокола са дали основанието за издаване на заповед № РД05-17/16.12.2021 год. и заповед № РД05-18/16.12.2021 год. на директора на ДП НПЦ за изплащане на възнагражденията от ДМС на директорите на специализираните поделения и за начисляване на служителите на ЦУ на ДП НПЦ към основните месечни трудови възнаграждения за м. декември 2021 год. на ДМС. Видно от платежно нареждане № Е03033/16.12.2021 год. на Я. е изплатена сумата от 2200 лева представляваща ДМС като директор на специализирано поделение, а от фиш за работна заплата за м. декември 2021 год. се установява, че жалбоподателят е получил и сумата от 2250 лева като член на УС на ДП НПЦ. Съдът е приел, че дори само възможността съществуващият частен интерес да повлияе върху безпристрастното и обективно изпълнение на задълженията, води до състояние, което е обществено опасно, укоримо и като такова не следва да бъде допускано. Целта е предотвратяването на съмнения, че лицата, заемащи висши публични длъжности, осъществяват правомощията си на база на лични интереси и роднински отношения, а не на база законоустановените критерии.

По отношение на установената несъвместимост първоинстанционният съд приема, че е налице нарушение на разпоредбата на чл. 20, ал. 1, т. 11 от ЗПП и чл. 54, ал. 1, т. 4 от УПССА. По аргумент от чл. 20, ал. 1, т. 11 от ЗПП и чл. 12, ал. 2 от ЗССА във вр. с чл. 54, ал. 4, т. 2 от УПССА, членовете на управителния съвет не могат да бъдат лица, които са съдружници в събирателни и командитни дружества и в дружества с ограничена отговорност. Установено е, че към 12.08.2021 год. Я. е бил съдружник в "Екофууд" ООД доколкото членственото му правоотношение не е било прекратено, както и че същият не е подал декларация за несъвместимост по чл. 35, ал. 1, т. 1 от ЗПКОНПИ (отм.), съответно по чл. 49, ал. 1, т. 1 от ЗПК. Установено е също, че ДП НПЦ и "Екофууд" ООД имат сходна дейност – продажба на селскостопанска продукция, което изисква такава декларация да бъде подадена.

С оглед на горното Административен съд София-град е отхвърлил жалбата на Д. Б. Я. срещу решението на КПК.

Настоящият съдебен състав е сезиран с искане по чл. 267, б. “а“ от Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС) във връзка с чл. 19, параграф 3, б.“б“ от Договора за Европейски съюз (ДЕС) във връзка с чл. 94 от Процедурния правилник на

Съда на Европейския съюз отправено от касационния жалбоподател Д. Б. Я., което е с правно основание чл. 628 и сл. от ГПК във връзка с чл. 144 от АПК.

В искането си касаторът подробно описва фактическата обстановка по случая като е цитирана и приложимата според него нормативна уредба. Посочени са разпоредбите, които иска да бъдат тълкувани-Член 5, параграф 4 от Договора за Европейския съюз (Принцип на пропорционалност), чл.41 от Хартата на основните права на Европейския съюз /право на добра администрация/, чл.47 /право на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес/ и член 49, параграф 3 от Хартата на основните права на Европейския съюз (Принципи на законност и пропорционалност на престъплението и наказанието).

Поставени са следните въпроси:

1. Следва ли член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз, във връзка с принципите на ефективност, правна сигурност и пропорционалност,да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба или национална административна и съдебна практика, съгласно която физическо лице, което е упражнило предвидено в националния закон потестативно право едностранно да прекрати участието си като съдружник в търговско дружество, не разполага с ефективно правно средство самостоятелно да поиска и постигне отразяване на това прекратяване в публичния търговски регистър, когато управителят на дружеството бездейства?
2. Допуска ли правото на Европейския съюз, и по-специално принципите на правна сигурност, ефективност и пропорционалност, национален административен орган да приеме, че лице продължава да има качеството „съдружник“ в търговско дружество единствено въз основа на неизменено вписване в националния търговски регистър, въпреки че по силата на приложимия национален материален закон членственото правоотношение е прекратено преди това с изтичане на законов срок след писмено предизвестие?
3. Следва ли член 8 от Хартата на основните права на Европейския съюз и членове 5, параграф 1, буква г), 16 и 17 от Регламент (ЕС) 2016/679 да се тълкуват в смисъл, че данните в национален търговски регистър, които сочат, че определено физическо лице има качеството „съдружник“ в търговско дружество, представляват лични данни, които трябва да бъдат точни и актуални, и че компетентният регистърен орган следва да осигури ефективна възможност за корекция или друго подходящо отразяване, когато това качество е отпаднало по силата на националния закон?
4. Допуска ли член 8 от Хартата и Регламент (ЕС) 2016/679 национална практика, при която публичен регистър продължава да оповестява като актуално обстоятелство, че физическо лице е съдружник в търговско дружество, когато компетентните органи разполагат с данни, че членственото правоотношение е прекратено, но отказват да извършат корекция или отбелязване поради липса на заявление от управителя на дружеството ?
5. Следва ли член 47 от Хартата, във връзка с принципа на ефективна съдебна защита, да се тълкува в смисъл, че не допуска национална уредба, при която съдебното обжалване на отказ за вписване не осигурява на лицето реална възможност да постигне съответствие между действителното материалноправно положение и публично оповестените данни в търговския регистър?

6. Следва ли принципът на пропорционалност в правото на Европейския съюз да се тълкува в смисъл, че не допуска лице да търпи неблагоприятни публичноправни последици, включително установяване на несъвместимост, поради невписване на прекратено членство в търговско дружество, когато невписването се дължи на бездействие на управителя на дружеството или на ограничения в националната регистърна процедура, а самото лице е предприело всички допустими от националното право действия за отразяване на прекратяването?
7. Следва ли Директива (ЕС) 2017/1132 относно някои аспекти на дружественото право, във връзка с принципите на правна сигурност и защита на третите лица, да се тълкува в смисъл, че публичността на търговския регистър допуска поддържане на неактуално или материално невярно вписване относно участието на физическо лице в дружество, без да съществува ефективен механизъм лицето да поиска корекция, отбелязване или друго публично оповестяване на настъпилото прекратяване на членството?

8.Член 5, параграф 4 от Договора за Европейския съюз (Принцип на пропорционалност) и член 49, параграф 3 от Хартата на основните права на Европейския съюз (Принципи на законност и пропорционалност на престъплението и наказанието) допускат ли национална правна уредба, като разглежданата в главното производство, която установява строго фиксирани минимални наказания в размери равняващи се на близо 5 (пет) пъти минималната работна заплата в страна- членка без отчитане на спецификите и несъвършенствата на приложимата нормативна уредба, конкретните фактически обстоятелства по делото, личността на дееца и поведението му т.е. без каквато и да е индивидуализация на налаганите наказания?

9. Член 5, параграф 4 от Договора за Европейския съюз (Принцип на пропорционалност) и член 49, параграф 3 от Хартата на основните права на Европейския съюз (Принципи на законност и пропорционалност на престъплението и наказанието) допускат ли национална правна уредба, като разглежданата в главното производство, която предвижда налагането на строго фиксирано минимално наказание без индивидуализация дори тогава, когато деецът е спазвал стриктно приложимата нормативна уредба, която го поставя или в хипотеза на неизбежен конфликт на интереси или пред невъзможност да му бъде заплатено безспорно дължимо допълнително възнаграждение, обвързано с огромно по размерите си подобрение във финансовите показатели на управляваното държавно предприятие, което не разполага със собствен делегиран бюджет, не разходва публични средства и осигурява само издръжката си, вкл. възнагражденията на работници, служители и управителни органи?

10. Член 41 от Хартата на основните права на Европейския съюз (Право на добра администрация) допуска ли административен орган като разглеждания в главното производство да не се произнесе по ключово мотивирано искане на страна по административнонаказателно производство, а именно прилагането на разпоредба от националната правна уредба, която допуска при маловажни случаи и при отчитане на конкретните обстоятелства в разглеждания случай да не се наложи наказание?

11. Член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз (Право на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес) допуска ли национален съд да не се произнесе по ключово мотивирано искане на страна по дело, а именно прилагането на разпоредба от националната правна уредба, която допуска при

маловажни случаи и при отчитане на конкретните обстоятелства по делото да не се наложи наказание?

За да се произнесе по отправеното искане, настоящият касационен състав намира следното:

В чл. 628 от ГПК е предвидено, че когато тълкуването на разпоредба от правото на Европейския съюз или тълкуването и валидността на акт на органите на Европейския съюз е от значение за правилното решаване на делото, българският съд прави запитване до Съда на Европейския съюз.

Съгласно чл. 629, ал. 3 от ГПК съдът, чието решение не подлежи на обжалване, винаги отправя запитване за тълкуване, освен когато отговорът на въпроса произтича ясно и недвусмислено от предишно решение на Съда на Европейския съюз или значението и смисълът на разпоредбата или акта са толкова ясни, че не будят никакво съмнение.

В настоящия случай касационният състав намира, че не са налице основания за отправяне на преюдициално запитване на основание чл. 267, първи параграф, буква "а" от ДФЕС и чл. 629, ал. 3 от ГПК.

В решението си от 6 октомври 2021 г. по дело C-561/19 Consorzio Italian Management и Catania Multiservizi SpA срещу Rete Ferroviaria Italiana SpA. (ECLI identifier: ECLI:EU:C:2021:799) Съдът на Европейския съюз в т. 33 посочва, че национална юрисдикция, чиито решения не подлежат на обжалване съгласно националното право, би могла да бъде освободена от това задължение само ако установи, че повдигнатият въпрос е ирелевантен или че разглежданата разпоредба от правото на Съюза вече е била предмет на тълкуване от Съда, или че правилното тълкуване на правото на Съюза е толкова очевидно, че не оставя място за каквото и да е основателно съмнение (вж. в този смисъл решения от 6 октомври 1982 г., Cilfit и др., 283/81, EU:C:1982:335, т. 21, от 15 септември 2005 г., Intermodal Transports, C-495/03, EU:C:2005:552, т. 33 и от 4 октомври 2018 г., Комисия/Франция (Удръжка върху доходи от капитали), C-416/17, EU:C:2018:811, т. 110). От мотивите на цитираното решение следва, че тази юрисдикция има право на преценка дали да отправи преюдициално запитване. Анализът на чл. 267 от Договора за функциониране на Европейския съюз, вр. с чл. 628 и чл. 629 от ГПК налага извода, че преюдициалното запитване трябва да има за предмет било установяване валидността на вторичен акт на правото на ЕС, било тълкуване на конкретна общностноправна норма в контекста на определена националноправна уредба, за да се установи въз основа на това тълкуване наличие или липса на противоречие на националното право с норми на правото на ЕС. Разпоредбите на правото на ЕС, чието тълкуване се иска, следва да са относими към конкретния правен спор, разглеждан от националната юрисдикция, като смисълът и значението им следва да пораждат неяснота относно тяхното правилно тълкуване. Съдът на Европейския съюз в т. 34 от горецитираното решение по дело C-561/19, изрично посочва, че юрисдикциите имат същото право на преценка, както всяка друга национална юрисдикция, да определят дали е необходимо решение по въпрос на правото на Съюза, за да могат да се произнесат със съдебен акт. Тези юрисдикции не са длъжни да отправят въпрос относно тълкуването на правото на Съюза, повдигнат пред тях, ако въпросът е ирелевантен, т.е. ако отговорът му, независимо от това какъв е той, не би могъл по никакъв начин да повлияе на решаването на спора (решения от 6 октомври 1982 г., Cilfit и др., 283/81,

EU:C:1982:335, т. 10, от 18 юли 2013 г., Consiglio Nazionale dei Geologi, C-136/12, EU:C:2013:489, т. 26 и от 15 март 2017 г., Aquino, C-3/16, EU:C:2017:209, т. 43).

В това отношение от системата, въведена с член 267 ДФЕС във връзка с член 47, втора алинея от Хартата на основните права на Европейския съюз, следва, че когато национална юрисдикция, чиито решения не подлежат на обжалване съгласно националното право, счита, че е освободена от предвиденото в член 267, трета алинея ДФЕС задължение да сезира Съда с преюдициално запитване, тъй като се намира в някоя от трите хипотези, посочени в точка 33 от решение по дело C-561/19, от мотивите на решението ѝ трябва да става ясно, било че повдигнатият въпрос относно правото на Съюза е ирелевантен за решаването на спора, било че тълкуването на съответната разпоредба от правото на Съюза се основава на практиката на Съда, било — ако такава практика липсва — че тълкуването на правото на Съюза е толкова очевидно за националната юрисдикция, действаща като последна инстанция, че не оставя място за никакво основателно съмнение..

В конкретната хипотеза с оглед на формулираните от касатора въпроси, които не следва да бъдат преформулирани от настоящия касационен състав, е необходимо да се посочи съобразно разясненията дадени в т. 23 от решение от 11.01.2024 г. на Съда на Европейския съюз по дело C-755/22 Národuj s.r.o. срещу EC Financial Services, a.s. (ECLI:EU:C:2024:10), че в рамките на процедурата, предвидена в член 267 ДФЕС, Съдът не е компетентен да се произнася по тълкуването на националното право и да преценява дали тълкуването, дадено от отнасящия се съд, е правилно, тъй като в рамките на тази процедура, основана на ясно разграничаване на функциите между националните съдилища и Съда, всяка преценка на фактите и националното право е от компетентността единствено на националния съд (този смисъл, решения от 16 март 2023 г., Caixabank (комисия за отпускане на заем), C-565/21, EU:C:2023:212, точка 37 и цитираната съдебна практика, както и от 4 май 2023 г., Bundesrepublik Deutschland (Съдебна електронна пощенска кутия), C-60/22, EU:C:2023:373, точка 40 и цитираната съдебна практика).

От съдържанието на формулираните от касатора въпроси е очевидно, че искането тълкуване на чл. 5, параграф 4 от Договора за Европейски съюз, чл. 41, чл. 47 и чл. 49, параграф 3 от Хартата на основните права на Европейския съюз, няма връзка с предмета на спора по главното производство, както и че тези въпроси не са хипотетични по смисъла на съдебната практика на СЕС (в този смисъл, решения от 14 юли 2022 г., Volkswagen, C-134/20, EU:C:2022:571, съображение 57 и цитираната съдебна практика, както и от 31 януари 2023 г., Puig Gordi и др., C-158/21, EU:C:2023:57, съображение 51 и цитираната съдебна практика).

Формулираните въпроси от касатора не сочат на конкретни разпоредби от общностното право, за които да се твърди неяснота относно техния смисъл и значение и не сочат конкретно противоречие между норми на националното право и норми на правото на ЕС. При извършване на проверката за материалната законосъобразност на административния акт, дължима от националния съд, същият следва да определи приложимото право, като подведе установените в процеса правнорелевантни факти под хипотезиса на относимите материалноправни норми.

Затова, след като зададените с молбата за отправяне на преюдициално запитване въпроси не отговарят на изискванията на чл. 267 от ДФЕС, искането следва да се остави без уважение.

Обжалваното решение е валидно, допустимо и **правилно**.

Административният съд вярно и обективно е установил относимата фактическа обстановка по делото. Обосновани са правните изводи, обективирани в оспореното решение, че при издаване на административния акт не са допуснати нарушения с оглед основанията по чл. 146 от АПК, които да налагат неговата отмяна.

Първоинстанционният съд е събрал и коментирал относимите към казуса доказателства, надлежно и аргументирано е обсъдил и анализирал всички релевантни за спора факти и обстоятелства, правнозначимите доводи и възражения на страните, и е проверил изцяло законосъобразността на оспорения административен акт съобразно очертаните предели на предмета на съдебната проверка в чл. 168, ал. 1 от АПК по критериите в чл. 146 от АПК.

Въз основа на съвкупната преценка на събраните по делото доказателства и при анализа им във връзка с приложимата за казуса нормативна уредба е направен обоснован краен извод за неоснователност на жалбата срещу процесното решение на КПК, като убедително са опровергани релевираните, включително и пред настоящата инстанция, доводи за неговата незаконосъобразност. Съдебният акт е надлежно мотивиран, като фактическите и правни изводи съответстват с установените по делото обстоятелства.

Неоснователни са развитите в касационната жалба съображения, релевиращи необоснованост на заключението на АССГ за установен конфликт на интереси по смисъла на чл. 52 във връзка с чл. 53 и чл. 58 ЗПКОНПИ (отм.).

Съгласно чл. 52 ЗПКОНПИ (отм.) конфликт на интереси възниква, когато лице заемащо висша публична длъжност има частен интерес, който може да повлияе върху безпристрастното и обективното изпълнение на правомощията или задълженията му по служба. Фактическият състав на конфликта на интереси по чл. 52 ЗПКОНПИ (отм.) предполага кумулативно наличие на три предпоставки: 1. лице, което заема висша публична длъжност; 2. наличие на частен интерес и 3. възможност този частен интерес да повлияе върху безпристрастното и обективното изпълнение на правомощията или задълженията по служба на лицето, заемащо публичната длъжност.

Според чл. 53 ЗПКОНПИ (отм.) частен е всеки интерес, който води до облага от материален или нематериален характер за лице, заемащо висша публична длъжност, или за свързани с него лица, включително всяко поето задължение. Видно от чл. 54 ЗПКОНПИ (отм.) облага е всеки доход в пари или в имущество, включително придобиване на дялове или акции, както и предоставяне, прехвърляне или отказ от права, получаване на стоки или услуги безплатно или на цени, по- ниски от пазарните, получаване на привилегия или почести, помощ, глас, подкрепа или влияние, предимство, получаване на или обещание за работа, длъжност, дар, награда или обещание за избягване на загуба, отговорност, санкция или друго неблагоприятно събитие.

Видно от приложимата към процесния случай разпоредба на чл. 58 ЗПКОНПИ (отм.) лице, заемащо висша публична длъжност, няма право да участва в подготовката,

обсъждането, приемането, издаването или постановяването на актове, да изпълнява контролни или разследващи функции или да налага санкции в частен интерес. Такова лице няма право да сключва договори или да извършва други дейности в частен интерес при изпълнение на правомощията или задълженията си по служба. Участвайки на заседанието на УС на ДП НПЦ проведено на 14.12.2021 год. и гласувайки „за“ приемането на решения по т.4.1. и т.4.2. Я. е действал в свой частен интерес като си е определели ДМС в размер на 2200 лева /в качеството му на директор на специализирано поделение/ и 2250 лева /в качеството му на член на управителния съвет/, което представлява материална облага. Именно проведеното гласуване „за“ е юридическият факт, въз основа, на който е начислено ДМС. Правилен и обоснован е изводът на първоинстанционния съд за пряката връзка между доказания частен интерес на Я. в качеството му на член на УС на ДП НПЦ и безпристрастното и обективно изпълнение на правомощията му като такъв при осъщественото гласуване в нарушение на чл. 56 ЗПКОНПИ (отм.). От значение за квалифициране на деянието като нарушение на посочената разпоредба е, че касаторът е гласувал при приемането на актове, които пораждат определени материалноправни последици. Конфликт на интереси е налице и тогава, когато лицето, заемащо публична длъжност е упражнило правомощията си в съответствие с материалноправните предпоставки за тяхното прилагане, но това е станало в негов или на свързано с него лице интерес, тъй като конфликтът на интереси се обективира не в резултата - придобита облага, а във възможността частният интерес да повлияе на обективното и безпристрастно изпълнение на правомощията. Съгласно предвиденото в чл. 63, ал. 1 от ЗКОНПИ (отм.) Д. Б. Я. е следвало да се отведе от подготовката, обсъждането и гласуването на решенията на Управителния съвет на държавното предприятие, но не е сторил това.

Следва да се отбележи, че в съдебната практика е застъпено становището, че от значение за наличието или липсата на конфликт на интереси е облагата по смисъла на чл. 54 ЗПКОНПИ (отм.) да бъде само възможна, без да е необходимо същата да е постигната или реализирана. Върховният административен съд нееднократно се е произнасял, че дори само възможността съществуващият частен интерес да повлияе върху безпристрастното и обективно изпълнение на задълженията, води до състояние, което е обществеоопасно, укоримо и като такова не следва да бъде допускано. Целта е предотвратяването на съмнения, че лицата, заемащи висши публични длъжности, осъществяват правомощията си на база на лични интереси и роднински отношения, а не на база законоустановените критерии.

Законът не изисква доказване на факта дали в действителност и как упражнените властнически правомощия са били повлияни от установения частен интерес. Не се допускат фактически ситуации, в които дадено лице заемащо публична длъжност би могло да повлияе в частен интерес като по този начин компрометира публичната длъжност, реда и начина, по който се осъществяват функциите, възложени на съответното учреждение. Дори само възможността съществуващият частен интерес да повлияе върху безпристрастното и обективно изпълнение на задълженията води до състояние, което е вредно за обществото и като такова не следва да бъде допускано.

Напълно се споделят изводите на първоинстанционният съд и относно установената несъвместимост на Д. Б. Я. като член на УС на ДП НПЦ и съдружник в "Екофууд" ООД, като същите не следва да се преповтарят.

Предвид събрания по делото доказателствен материал, съдът е достигнал до законосъобразен извод, че в резултат на упражнените правомощия Д. Б. Я. е реализирала материална облага - реално получаване на доход в пари под формата на допълнително възнаграждение в общ размер на 4 450 лева, които съгласно разпоредбата на чл. 81, ал. 2 ЗПКОНПИ (отм.), подлежат на отнемане в полза на държавата. Правилно са определени и размерът на наложената глоба в рамките на минимума, предвиден по чл. 171, ал. 1 от ЗПКОНПИ (отм.), както и сумата, която следва да бъде отнета в полза на държавата по реда на чл. 81, ал. 1 ЗПКОНПИ (отм.).

Неотносимо към конкретния казус е искането на касатора за отмяна на административния акт по силата на чл. 28 от Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН). Глобите по чл. 171 ЗПКОНПИ (отм.) и отнемането по чл. 81 от същия закон се налагат с решението по чл. 74, ал. 1 и 2 от закона. Съгласно изричната разпоредба на чл. 74, ал. 4 ЗПКОНПИ (отм.), за налаганата административнонаказателна отговорност с решението по ал. 2 не се съставя акт за установяване на административно нарушение и не се издава наказателно постановление. На основание чл. 72, ал. 5 ЗПКОНПИ (отм.) в производството по установяване на конфликт на интереси се събират доказателства по реда на АПК, а съгласно чл. 79 ЗПКОНПИ (отм.) - за неуредените въпроси в Раздел V „Установяване на конфликт на интереси“, се прилага АПК. Административното производство по реда на специалния закон не е с административно-наказателен характер, следователно при издаване на решение чл. 74 от ЗПКОНПИ (отм.) разпоредбите на ЗАНН не намират приложение.

Наложената на касатора санкция – глоба по смисъла разпоредбата на чл. 171, ал. 1 ЗПКОНПИ в относимата към датата на нарушението редакция ДВ. бр.104 от 30 декември 2022 год. изрично предвижда, че лице, заемащо висша публична длъжност, което наруши разпоредба на раздел II от глава осма, се наказва с глоба в размер от 5000 до 10 000 лева, т.е. глобата в случая е определена в минимален размер.

С оглед регулираните обществени отношения на закона, нейният минимален размер напълно отговаря на защитимия интерес посочен в чл. 2 от ЗПКОНПИ (отм.), касаещ процесните правоотношения в редакция ДВ. бр.104 от 30 декември 2022 г., а именно: ефективно противодействие на корупцията; създаване на гаранции, че лицата, заемащи висши публични длъжности, изпълняват правомощията или задълженията си честно и почтено при спазване на Конституцията и законите; предотвратяване на възможностите за незаконно придобиване на имущество и разпореждането с него.

Наложената санкционна мярка по чл. 171, ал.1 ЗПКОНПИ в относимата към датата на нарушението редакция ДВ. бр.104 от 30 декември 2022 г. е и пропорционална. Принципът на пропорционалност е определен в член 5, параграф 4 от Договора за Европейския съюз по принцип касае актовете на институциите на ЕС. Наложилата се съдебна практика на СЕС посочва, че за да е спазен този принцип мерките трябва да са подходящи и необходими за постигане на желаната цел, и не трябва да налагат на лицето тежест, която е прекомерна по отношение на целта, която се очаква да бъде постигната (пропорционалност в тесен смисъл). Този принцип е тясно свързан с принципа на субсидиарност, който изисква ЕС да предприема действия само ако те са по-ефективни от действията, предприети на национално, регионално или местно равнище. Критериите за прилагането на принципа са определени в протокол №2 относно прилагането на принципите за субсидиарност и пропорционалност към договорите (ОВ С 202, 7.6.2016 , pp. 206–209 (BG, ES, CS, DA, DE, ET, EL, EN, FR, GA, HR, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL,

PT, RO, SK, SL, FI, SV). Следователно, преценявайки критериите за пропорционалност на дадената национална мярка по чл. 171, ал. 1 ЗПКОНПИ (отм.), касационната инстанция намира, че наложената глоба на Я. по вид и размер е съразмерна, ефективна и възпираща. Глобата кореспондира с тежестта на нарушението извършено от касатора. За индивидуализацията на санкцията преценката на личността на лицето, което заема висша публична длъжност е без правно значение, доколкото производството не е административно-наказателно и не се прилага чл. 28 от Закона за административните нарушения и наказания, редакцията – ДВ, бр. 109 от 2020 год. в сила от 23.12.2021 год. относим за маловажен случай на административно нарушение.

Независимо от неприложимостта на ЗАНН за конкретните спорни правоотношения, следва да се посочи, че от данните по делото се установява, че жалбоподателят, напълно е съзнавал характера на своите действия, както и че е имал възможност да се отведе, защото чл. 63 ЗПКОНПИ (отм.), приложим за процесните правоотношения в редакция ДВ. бр.104 от 30 декември 2022 г., е предвиждал, че когато лице, заемащо висша публична длъжност, има частен интерес, то е длъжно да си направи самоотвод от изпълнението на конкретно правомощие или задължение по служба, като уведоми органа по избора или назначаването. Също така, когато на заседание на колективен държавен орган или на орган на местното самоуправление се обсъжда и решава въпрос, по който негов член е обявил частен интерес, последният не може да участва в обсъждането и да гласува. В тези случаи решенията се приемат с предвиденото мнозинство от членовете на органа, като се изключи лицето, което е обявило частен интерес. Обстоятелствата по тази алинея се отразяват в протокола от съответното заседание.

В чл. 64 от същия закон и редакция е предвидено органът по избора или назначаването да направи отвод на лице, заемащо висша публична длъжност, ако разполага с данни за негов частен интерес във връзка с конкретно правомощие или задължение по служба. Съгласно чл. 65 от същия закон самоотводите и отводите се правят незабавно след възникване или узнаване на данните за наличие на частен интерес. Самоотводите и отводите се мотивират, като се посочва частният интерес, който е причина за отстраняването от изпълнението на конкретното правомощие или задължение.

Оспореният съдебен акт е постановен и в съответствие с целта на закона, формулирана в чл. 2, т. 1 ЗПКОНПИ (отм.), а именно да се защитят интересите на обществото чрез създаване на гаранции, че лицата, заемащи висши публични длъжности изпълняват правомощията или задълженията си честно и почтено при спазване на Конституцията и законите.

С оглед изложеното не са налице сочените в касационната жалба отменителни основания по чл. 209, т. 3 АПК, поради което обжалваното решение като правилно, следва да се остави в сила.

При този изход на спора основателно е своевременно заявеното искане на ответника по касация за присъждане на юрисконсултско възнаграждение. На основание 143, ал. 3, във връзка с чл. 228 от АПК в полза на Сметна палата следва да се присъдят претендираните разноски в размер на 102, 26 евро.

Така мотивиран и на основание чл. 221, ал. 2, изр. първо, пред.първо от АПК, Върховният административен съд, шесто отделение

РЕШИ:

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ искането на Д. Б. Я. за отправяне на преюдициално запитване до Съда на Европейския съюз.

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 22470/30.06.2025 год. постановено по адм. дело № 10519/2024 год. по описа на Административен съд София- град.

ОСЪЖДА Д. Б. Я. [ЕГН] да заплати в полза на Сметна палата гр.София сумата в размер на 102, 26 евро (сто и две евро и двадесет и шест цента), представляваща юрисконсултско възнаграждение за касационна инстанция.

Решението е окончателно.

Вярно с оригинала,

секретар:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: /п/ НИКОЛАЙ ГУНЧЕВ

ЧЛЕНОВЕ: /п/ ИРИНА КЮРТЕВА

/п/ СТЕЛА ДИНЧЕВА